

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 87. Argumentum septuagesimum septimum. Ex eo quòd
Henneguieri, aliorumque Adversariorum opinio non stet cum variis aliis
documentis S. Thomæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

fic ad vitam ex toto corde pœnitentiam proposi-
tum requirit firmum & constans amplius non
peccant, ut supra dixi.

1023 Quammodum etiam inconstans in fide ab Ec-
clesiâ non præsumitur verè ex toto corde fidelis;
sic (cum proportione) inconstans in pœnitentia
non præsumitur verè ex toto corde pœnitens. Si
enim crimen, de quo quis est pœnitens, parvis est
gravitatis quàm infidelitas, non est cur de facili
relapsu in ejusmodi crimen eo modo non præsu-
mamus, quo Ecclesiâ præsumit de facili relapsu
in infidelitatem. Verè namque ex toto corde pœ-
nitens, quanto gravius est crimen de quo pœni-
tet, tanto sollicitius cavet relapsu in illud. Sicut
ergo facili relapsus in hæresim, sine manifesto
verè pœnitentiæ indicio donandus non est iteratâ
absolutione: ita nec facili relapsus in aliud cri-
men parvis gravitatis.

De relapsu in crimen minus grave aliter forte
videbitur alicui judicandum; nisi relapsus sit ita
frequens, ut ratione frequentia adæquet gravita-
tem relapsus in hæresim, aliamvè infidelitatem.
Sed alia non desunt argumenta, propter quæ me-
ritò suspecta est facili & citò in ea recidentium
pœnitentia.

1024 " Profecio certissimum est " (ait iterum Calsto-
riensis) " eos qui Echebollo, jacenti ante fores
" Ecclesiæ, & humillimâ voce clamanti, *calceate*
" *me, ne sal inspidum*, credere noluerunt, sed
" uti falsum, levem & inconstantem repulerunt,
sine manifestis verè ex toto corde pœnitentiæ in-
dicis " nullatenus illis fidem præbituros fuisse,
" qui Sacramenta Pœnitentiæ, & corporis Chri-
" sti, centenis vicibus suscipientes, totidem vic-
" bus inhonorarunt & violarunt. " Nullatenus,
inquam, credituros, quod Sacramenta illa ipsi ve-
rè & spiritualiter susceperint.

" Quamvis ergo nunquam veritas prioris actûs
" (si reverâ fuerit) " excludatur per actum contra-
" rium sequentem " (fieri enim nullo modo po-
" test, ut actus, qui reverâ fuit, reverâ non fuerit)
" prudentissime tamen ex actibus subsequentibus,
" tamquam ex indicibus interiorum affectuum,
" de sinceritate priorum actuum judicium sæpe
" ferri potest.

1025 " Hoc enim nisi verum foret, non abisset in
" proverbium, quod in dejectione à fortuna &
" gloria illud sit commodi, ut cognoscere possi-
" mus, quos nobis, quos fortunæ nostræ habui-
" mus amicos; " veros proinde amicos à spuris
discernere valeamus. Verus namque amicus, ami-
cum verè diligens propter se, non propter fortunam
ipsius, ipsum non deserit propter fortunæ de-
jectionem.

1026 " Hoc nisi verum foret, imprudenter collegis-
" sent Ecclesiæ Doctores, Pharaonem, ne tunc
" quidem, quando, faventibus plagis, suum
" crimen accusabat, verè ad Dominum fuisse
" conversum: quia, illis cessantibus, statim ad
" genium redibat.

1027 " Hoc nisi verum foret, non rectè judicassent
" Patres, Sathiel, quando à Samuèle correptus
" confitebatur crimen suum, dicens: *peccavi*,
" *quia prævaricatus sum sermonem Domini*, non
" fuisse verè pœnitentem. Non enim aliunde hoc
" judicatur, quàm ex illis peccatis, quæ post
" istam confessionem legitur perpetrasse.

1028 " Hoc nisi verum foret, nunquam dixisset B.
" Alberus Magnus: argumentum falsa contri-
" tionis habet, qui, quamvis peccata commissa ve-
" hementer desinat, tamen continuò post dolorem
" eadem, vel alia committere non reformidat.

1029 " Hoc nisi verum foret (addo ego) Gregorius
" Magnus l. 8. Moral. c. 24. non dixisset: *bona se non*
" *ex corde tenuisse, ipsi sibi testes sunt, qui hæc citò*
" *dimiserunt*. Neque Ecclesiâ præsumeret (uti teste

S. Thoma præsumit) eos non verè ad fidem re-
verti, qui eam facili post conversionem deserunt.
Neque Augustinus, & omnes Patres, eorum in sine
pœnitentiam suspectam haberent, & valde du-
biam, qui totam penè vitam in criminibus duxe-
runt. Neque Clemens Alexandrinus, argumen-
to 64. relatus, diceret: *Continuè autem & se in-
vicem excipientes post peccata pœnitentiæ, nihil*
" *differunt ab iis, qui omnino non crediderunt, nisi*
" *quod se peccasse senserunt... Apparentia igitur est*
" *pœnitentiæ, non pœnitentiæ, veniam sæpe petere*
" *eorum quæ sæpe peccavimus*. Neque Fulgentius,
aliique Patres supra argum. 71. & 72. *Nunquam*
" *diluunt gemendo peccatum, quia non desinunt pecca-*
" *re post genitum*.

Hoc denique nisi verum esset, Gregorius, Bern-
ardus, aliique Sancti non dicerent, veros humi-
les, patientes, &c. oblatâ occasione probari. Et om-
nes passim homines irrationabiliter præsumerent
in omni vitæ humanæ officio. Quis enim ad pran-
dium v. g. invitatus, si ad prandium veniens ab
invitante sapius exclusus ac repulsus fuerit, non
præsumit sic se invitatum fuisse? Quis creditor
non credit simulatam fuisse promissionem sibi à de-
bitore factam de solvendo debito, si sæpius absque
causa promisso contravenerit, cum facili posset
solvere? Et si uxor cum interfectore mariti sui
nuptias contraheret, statim post data indicia capi-
talis erga illum odii, quis non præsumeret odium
illud verum non fuisse, sed simulatum? Et quis
maritus non præsumeret fictitias esse veniæ peti-
tiones, & promissiones uxoris adulteræ, de adul-
terio amplius non committendo, si statim post il-
las adulteria repeteret, & maxime si frequenter
id faceret? Et sic de mille aliis?

Et quid dico? Nonne Christus ipse arboris ra-
tionalis, seu voluntatis bonitatem, vel malitiam
discerni vult ex fructibus, quos suo tempore pro-
ducit? Et nunquid in Evangelio satis indicat, ve-
ram ex toto corde pœnitentiam similem esse do-
mui firmiter ædificatæ, quæ ad statum contra-
riorum ventorum facili non concedit? Falsam
econtrâ similem domui super arenam ædificatæ,
ideoque ad statum ventorum contrariorum facili
concedenti?

CAPUT LXXXVII.

Argumentum septuagesimum septimum.

*Ex eo quod Hennegueri, aliorumque Adversari-
orum opinio non stet cum variis aliis docu-
mentis S. Thomæ.*

Imprimis non stat cum descriptione plenæ vo-
luntatis, quam S. Doctor facit supra cap. 27.
utpote ex qua conficitur, plenam sese emendandi
voluntatem haud præsumi in iis, qui in confessa
crimina facili & citò relabuntur, prout ibidem
ostendimus.

Secundò non stat cum eo quod S. Doctor ait
q. 27. de verit. a. 2. ad 9. *Habenti gratiam non*
" *est facile illum actum exercere, per quem gratia*
" *amittitur*. Quia licet, remissa culpâ, remaneant
dispositiones ex præcedentibus actibus causatæ,
" *quæ dicuntur peccati reliquiæ; remanent tamen de-*
" *bitate, ita quod homini non dominantur, sed cha-*
" *ritas iis dominetur, 3. p. q. 86. a. 5.* Si ergo fru-
ctuosa foret absolutio peccatorum de quibus agi-
mus, facili non relaberentur, nec relabendo gra-
tiam habitam amitterent. Cujus oppositum in ipsis
experimur.

Tertiò facilis relapsus veri pœnitentis in crimi-
na, non stat cum doctrina ista S. Thomæ 3. p. q.
84. a. 8. ad 2. *Vera pœnitentiæ... præservat homi-*
" *nem à peccatis futuris*. Maxime suscipientem Pœ-
nitentiæ Sacramentum, per quod infunduntur

homini charitas & alia virtutes, seu habitus supernaturales. Quia, ut rectè Ludovicus Granatensis to. 2. concion. de temp. conc. 2. charitas, non verbotenus, sed reipsà Dominum diligit super omnia, peccatumque super omnia odit: vera enim charitas, quæ veræ poenitentia: bene scio per Spiritum sanctum effunditur in cordibus nostris, magis Deum diligit, quam cupiditas milia auri & argenti, ait S. Thomas ibidem q. 70. a. 4. Per eam proinde iustus ad eam roboratur, ut fortior in ipso sit charitas, quam cupiditas. Et idèdè facile non cedit allicienti cupiditati, nec facile amittit charitatem, nec alios habitus supernaturales. Quia, ut S. Thomas rursus ait 1. 2. q. 49. a. 1. habitus est qualitas de difficili mobilis. Et a. 2. ad 2. habitus dicuntur ille qualitates, quæ secundum suam rationem habent, quod non de facili tranſmutentur... Ex quo patet, quod motum habitus diuturnitatem quamdam importat. Et q. 100. a. 9. habitus virtutis firmiter & immobiliter habet se in bono: quia firmitas propriè pertinet ad habitum. Nec mirum: quia habitum habens charitatis, aliasque virtutes infusas, & dona, promptè & delectabiliter movetur ad faciendum bonum, & declinandum à malo. Siquidem charitas supra naturalem dilectionem Dei, addit promptitudinem quamdam & delectationem, sicut habitus quilibet virtutis. Ibidem a. 3. ad 1. Et per habitus supernaturales iusti suaviter & promptè à Deo moventur ad bonum æternum consequendum. q. 100. ad 2. Maxime per habitum charitatis: quia nulla virtus habet tantam inclinationem ad suum actum, sicut charitas, nec aliqua ita delectabiliter operatur. 2. 2. q. 23. a. 2. Cum istis profectò documentis non fiat opinio dicens, facilem esse transitum etiam frequentem de gratia ad peccatum de peccato ad gratiam, & sic vicissim.

1035 Quare S. Thomas 1. p. q. 20. a. 4. ad 4. docet, quod veri poenitentes plerumque sive ut plurimum cautiore, humiliore, & ferventiores resurgunt. Quod cum plerumque non fiat in peccatoribus quæ facile ac citò post confessionem crimina repetentibus ac antè; signum est ergo quod non sint veri poenitentes, vel saltem quod de eo sit rationabile dubium.

1036 Quintò, lect. 1. in cap. 6. ad Hebr. docet recidivum, qui post gratiam cadit in peccatum, difficius surgere ad bonum. Et 1. 2. q. 113. a. 10. miraculose esse subitam conversionem magni peccatoris. Quæ profectò non stant cum asserta ab Adversariis facilitate & promptitudine tranſeundi de peccato ad gratiam, & contrà.

1037 Sextò, 3. p. q. 84. a. 1. docet, quod peccator, per ea quæ dicit & facit, ostendit cor suum à peccatis recessisse. Non vult ergo solis dictis ipsi quoad hoc adhibendam fidem (prout Adversarii prætendunt) saltem dum dictis facta sunt contraria, si ve dum per citum facilemque relapsum ostendit cor suum à peccatis nondum plene recessisse. Ut enim ait Supplem. q. 2. a. 4. ille qui verè & plene contritior, dolens de peccato præterito, & cavet futurum.

1038 Septimò, Opusc. de usuris c. ult. docet, usurarium diuitem absolvendum non esse in solo verbo, quo se restitutum pollicetur; sed ad id restitutionem actualem requirit. Postquam enim dixit, quod Confessarius absolvere non debeat usurarium, nisi cum videt signa restitutionis factæ in poenitente: addit, quod signa illa sunt in divitibus (id est habitibus unde restituant) restitutio plena, quantum possunt, aut dilatio obtentata ab iis, quibus restituere tenentur; in pauperibus verò promissio, quæ sponte, quod si aliquando ad frugem prosperitatis venerint, se restituros pro sua facultate, nisi si remiserint, quibus restitutio debetur. In divitibus ergo, qui jam restituerè

possunt, S. Doctor contentus non est promissione, ut absolutione donentur; sed requirit quod restitutionem faciant plenam, aut dilationem petierint ab iis, quibus tenentur restituere. Cur ita? Quia (inquit Hennegeuerus) qui, potens ante absolutionem restituere, non restituit, voluntariè manet in proxima occasione continuandi injustam rei alienæ detentionem; eò quod restitutio, in huiusmodi hominibus, sit valde difficilis, & obtentata absolutione, ut plurimum negligatur. At simile est in consuetudinariis, facileque & citò relabentibus (inquam ego) maxime si frequenter id faciant: nam & ipsi, dum ante absolutionem sese non emendant, cum possunt, voluntariè manent in proxima occasione sese non emendandi post absolutionem; eò quod & ipsi emendatio sit valde difficilis, & obtentata facile absolutione, ut plurimum negligatur. Et cui dubium, tunc saltem Confessarum id rationabiliter præsumere, vel saltem meritò timere, dum sæpius expertus est? Ad nostra ergo castra, seu potius S. Doctoris. Hennegeuerus redeat, laxiorum Casuistarum caltris derelictis.

CAPUT LXXXVIII.

Argumentum septuagesimum octavum.

Ex S. Vincencio Ferrerio.

SANCTUS Vincencius Ferrerius serm. 1. Dom. infra Octavam Epiph. Sunt multi (inquit) qui subito convertuntur, quando aliquam aulam bonam predicationem, & proponunt bene vivere, & paulatim desistant. Hoc nihil valet: quia scilicet propositum istud non est firmum & constans. Et serm. 6. post Letare, explicans verba illa, Lazare veni foras, hæc habet: Sic peccator... debet exire foras, extra dimittendo peccata. Quia alias non est absolvendus. Sermon. 4. dicta Domin. inf. Octav. Epiph. Qui perdidit Christum ex peccato, non potest ipsum invenire, nisi post triduum, id est post tria opera poenitentia. Primum est cordis contritio... Secundum est oris confessio... Tertium est vite correctio... Correctio fit, quia si fuisti superbus, vanus, pomposus, &c., de cetero sis humilis, & sic de aliis vitiis & virtutibus. Hoc modo post triduum invenitur Christus, in manibus Sacerdotum, ad dignè communicandum. Non ergo à consuetudinariis, & recidivis, scilicet non emendantibus.

CAPUT LXXXIX.

Argumentum septuagesimum nonum.

Ex S. Thoma Villanovano.

ANSTITES ille sanctissimus, in quem, cum celsi se, in Actis Canonizationis ipsius pronuntiavit Fabritius Cardinalis Fabellus conc. 6. in Domin. 4. Advent. Edit. Bruxellens. anni 1685. § 3. enarrans necessaria ad veram poenitentiam: Tertium (inquit) principale est propositum emendandi vitam, verum & firmum. In hoc multi decipiunt seipos, proponentes ad modicum tempus cessare. Ve misero captivo peccatori, in quo regnat consuetudo peccandi. Quam difficile potest ab ea liberari! Quam difficile est, ut sus emendationem veraciter proponat, & sine fictione! Quod postquam explicuit per figuram mulieris Samaritanæ, cui cum dixisset Dominus: vade voca virum tuum Respondit ipsa, non habeo virum. O quam multi sunt (profectur Villanovano) qui respondere possunt, etiam dum peccata lacrymantur, Domine non habeo virum! Ita enim est: nam adulterinum est illud propositum, quod habens: quia, ut antè dixit,